

ПАРТІЙНИЙ СЕГМЕНТ ПОЛІТИЧНОЇ ІСТОРІЇ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОЇ ШОСТОЇ РЕСПУБЛІКИ

Закінчення. Початок у 2 числі журналу.

Старт глибинним системним змінам дала президентська кампанія 1997 р. Першою жертвою фінансово-економічної кризи стала, звичайно, урядова Партія нової Корейської держави, з якої уже восени 1997 р. почали виокремлюватися самостійні фракційні угруповання. Внаслідок першого розколу 17 вересня 1997 р. утворилася керівана Лі Індже (李仁濟: 1948 р. нар.) Нова національна партія (國民新黨: Кукмін сін-дан) [Shin 1999, 11–12], яка у статусі лівоконсервативної партії Кукмін сін-дан обрала Лі Індже своїм кандидатом у президенти.

Результатом ще одного дроблення Сін Хангук-тан стало те, що з неї вийшла група політиків лівих поглядів. Як наслідок, абсолютно унікальним явищем партійного життя Південної Кореї стала поява специфічної “партії молоді”, яка вищленувалася із Сін Хангук-тан 14 листопада 1997 р., в такий спосіб протестуючи проти нездатності “старих політиків” вивести країну з фінансово-економічної кризи. Партія була названа “Народна перемога 21” (건설국민승리21/建設國民勝利21: у цьому був натяк на наближення ХХІ століття і водночас на 21 рік як на вік абсолютного повноліття згідно з південнокорейським законодавством). Ідейною базою “молодих народників” стала не до кінця на той момент розроблена, але в цілому орієнтована на ліві ідеї концепція “всебічного прогресу”. Щоправда, лідером партії та одночасно її кандидатом у президенти було обрано доволі досвідчену людину – відомого профспілкового діяча римокатолицького віросповідання Квон Йонгіля (權永吉: 1941 р. нар.) – автора передвиборчого гасла партії: “Кореє, повстань!”

Лише після цього Нова партія Корейської держави, як провідна консервативна сила, відреагувала на тотальну кризу свого партійного табору. На терміново зібраному з’їзді істотно поріділа Сін Хангук-тан висунула на посаду президента свого голову Лі Хвечхана [Shin 1999, 11], який показово вивів із рядів партії запламованого скандалами президента Кім Йонсама і ще раз змінив, 21 листопада 1997 р., назву партії – із Сін Хангук-тан на Ханнара-дан (한나라黨: назва була спеціально підібрана омонімічно полісемантичною, тому може розумітися і як “Партія єдиної країни”, і як Партія єдиної нації, і як Партія Великої Країни (大國家黨). У західній історіографії цю партію прийнято іменувати Grand National Party – Великою національною партією).

У тому ж 1997 р. (4 вересня) відбулась консолідація прихильників державної політики “сильної руки”, які вважали зразком для наслідування традиції диктаторського управління знаменитого південнокорейського президента-реформатора, представника кадрового генералітету у владі Пак Чонхі¹ (朴正熙: 1917–1979, диктатор у 1961–1979 рр.). Зазначена партія “крайніх правих” навіть назву свою “відродила” від часів свого кумира Пак Чонхі, назвавшись Демократично-республіканською партією (民主共和黨: Мінджу конхва-дан), оскільки саме таку назву мала правляча партія в часи Пак Чонхі. Лідером цієї партії став Хо Кьон’йон (許京寧: 1947 р. нар.), який претендував на лаври “другого Пак Чонхі” і заради цього навіть вирішив одружитися з дочкою покійного диктатора – Пак Кинхе (朴槿惠: 1952 р. нар.). Але Пак Кинхе спочатку пов’язала свою долю з партією Ханнара-дан.

Кандидатом від центристської сили Се-джончхі кунмін-хвейї цілком очікувано став Кім Теджун [Shin 1999, 12].

Гучні скандали привернули увагу суспільства до проблеми моралі в політиці, на

чому вирішив зіграти професійний історик, висуванець оформленого як громадська організація Об'єднання чесних політиків (正政治: Чунджончхі) Кім Хансік (金漢植). Це об'єднання утворили вірні ліберальним цінностям у політиці і ринковим відносинам в економіці активісти корейського протестантизму, тому уже в процесі виборчої кампанії ця "громадська" організація остаточно переросла у самостійну політичну партію, назву для якої її лідери обрали відповідно до власних онтологічних переконань – Теханська християнська партія (韓國基督黨: Техан кідо-дан).

Нарешті, ще в одну Партію єднання Корейської держави (統一韓國黨: Тхон'іль Хангук-дан) організувалися сили, які вважали, що кращим виходом із фінансово-економічної кризи і водночас оптимальним шляхом автоматичного розв'язання усіх політико-ідеологічних, мовних, геостратегічних, сировинних, технологічних і оборонних питань в країні мають стати інтенсивне розширення міжкорейського діалогу з "Північчю" та активізація об'єднувачих процесів усього корейського народу в межах єдиної загальнокорейської демократичної держави. Придумали навіть назву для такої всекорейської країни – Корьо¹⁵, котра, на їхню думку, найкращим чином консолідуватиме обидві корейські держави. Претендентом на президентське крісло від цієї політичної сили став її лідер Сін Чон'іль (申正一).

Саме в таких партійно-політичних реаліях 18 грудня 1997 р. у Кореї пройшли чергові президентські вибори, які стали воістину переломними. А вже вперше за всю історію Техан мінгук на них переміг кандидат від легальної опозиції. Ним став Кім Теджун [Kong Tat Yan 2000, 22], який, зібравши 10326275 голосів (40,3%), зайняв крісло глави держави, пообіцявши в інавгураційній промові ефективно поєднати "теорію і практику розвитку демократії і ринкової економіки" [Joo Seung-Ho, Kwak Tae-Hwan 2001, 14]. До останнього боровся кандидат від "партії влади" Лі Хвечхан, але його підтримка обмежилась 9935718 голосами (38,7%), що автоматично перевело його партію у статус опозиційної. Істотною підтримкою співвітчизників зміг похвалитися також Лі Індже (4925591 голосів – 19,2%). Рейтинги інших кандидатів виявились мізерними, не вийшовши за межі двох процентів. Проте, ставши до влади, Кім Теджун спробував урахувати у своїй політиці ідеї всіх своїх конкурентів, особливо з табору "лівих". Він кардинально реорганізував уряд, назвавши його новий склад "Народним урядом" (國民의政府 / 國民議政府: Кунмін-ий чонбу), обмежив фінансову сваволу великих південнокорейських монополістичних "багатих кланів" (財閥: чеболь), під контролем яких раніше перебувало 80% національного багатства [Korea business 1994, 6], чим вивів країну з фінансової кризи та забезпечив поновлення економічного зростання¹⁶; сприяв істотному потеплінню відносин з північним сусідом – прокомуністичною Чосонською Народно-Демократичною Республікою (за що здобув у 2000 р. Нобелівську премію миру) [Beard 2002, 14]. Навіть почав висловлювати ідеї про можливість подальшого перетворення Кореї у найдемократизованішу у світі "Сьому республіку" [Ahn Byong-man 2003, 12]. Успіхи були незаперечними, і Кім Теджун вирішив, що недоречно ховати далі свою політичну силу під розмитотою назвою "національного конгресу". Світ вступав у нове тисячоліття, і президент сподівався вдихнути додатковий оптимізм у своїх прибічників, реорганізувавши їх у повнокровну центристську Демократичну партію нового тисячоліття (新千年民主黨: Се-чхонньон мінджу-дан) [Levin, Han 2002, 67]. При цьому, окрім організаційної структури Се-джончхі кунмін-хвейей, до нової пропрезидентської центристської партії влилася Кукмін сін-дан Лі Індже.

Масове полівіння електорату, яке вивело на вершину державної влади в Південній Кореї центриста, позначилося і на найближчих парламентських виборах, призначених на 13 квітня 2000 р. Розгубленість консерваторів спричинила черговий розкол у їхній головній партії Ханнара-дан, із якої на початку 2000 р. вичленувалася зорієнтована на крайніх правоконсервативних націоналістів Демократично-національна партія (民主國民黨: Мінджу кукмін-дан). Електорат лівих консерваторів, після самоліквідації Нової національної партії Лі Індже (яка інкорпоровалася у правлячу Демократичну партію нового тисячоліття), знову цілісно уособлювало Ліберально-демократичне об'єднання Кім Чонпхіля.

Центр електорального поля формально контролювала Демократична партія нового тисячоліття. Щоправда, ставши правлячою, ця партія почала нести відповідальність за всі проблеми й негаразди в країні, а їх завжди вистачає. Але в перші роки прези-

дентства Кім Теджуна соціально-економічні й політичні успіхи влади були настільки незаперечними, що похитнути її позиції у центристському сегменті електорату жодна інша партія не могла. Зокрема, це засвідчило номінальне утворення на межі тисячоліть лівоцентристської Нової партії Корейської держави (韓國新黨: Хангук сін-дан), котра вже на найближчих парламентських виборах (2000 року) зазнала цілковитого фіаско і в результаті “померла, не народившись”.

Динамічну реорганізацію пережив лівий фланг партійного політикуму, на якому вперше після тривалої перерви з'явилися легальні правосоціалістичні партії. У 1998 р. партія “Народної перемоги 21” реорганізувалась у Прогресивно-молодіжну партію (青年進步黨: Чхон'йон чінбо-дан), що, на думку її лідерів, краще відповідало її ідейним засадам.

Але ставити тільки на молодь ліві не могли, тому в січні 2000 р. за участю лівих профспілок була сформована класична партія лівого центру – Демократична робітничка партія (民主勞動黨: Мінджу нодон-дан), яку очолили Кан Кіган (姜基甲: 1953 р. нар.) і Мун Сонхьон (文成賢). Видатну роль в організації цієї партії відіграв її віце-президент [Коо Неген 2001, X], дипломований політолог зі знаменитого південнокорейського Університету Корьо (高麗大學校: Корьо техаккьо) Но Хвечхан (魯會燦: 1956 р. нар.). Партійна платформа Мінджу нодон-дан спиралася на дещо еклектичне поєднання лівих ідей соціал-демократії з елементами корейського націоналізму, на який вона пропонувала робити ставку в питанні всекорейського федеративного об'єднання [Korea yearbook 2007, 28].

Позитивні зрушення політичного, економічного, соціального й дипломатичного характеру, яких встиг досягти за часи свого президентства Кім Теджун, вселяли оптимізм у його прихильників, але проведені 13 квітня 2000 р. чергові парламентські перегони (в яких взяла участь рекордно мала кількість виборців – тільки 57,2%) дещо охолодили переможні настрої в таборі “демократів нового тисячоліття” [Kihl Young Whan 2005, 16]. Тягар правлячої партії важко давався “вічним опозиціонерам”, і вибори засвідчили істотне падіння рейтингів президентської партії, яка змогла здобути тільки 115 депутатських місць (42,1%). Лідером перегонів виявилась “консервативна” [Korea yearbook 2007, 30] Ханнара-дан (133 мандати – 48,7%). Ще 17 мандатів (6,2%) здобули об'єднані ліберал-демократи Кім Чонпхія [Korea yearbook 2007, 70]. З інших партій два депутатських місця отримала Демократично-ліберальна партія, одне – Нова партія Корейської держави, п'ять мандатів забрали позапартійні кандидати. Повним провалом завершилися ці вибори для партій лівого спектра, електорат яких явно голосував за партію влади, демонструючи цим свою вдячність за активну соціально орієнтовану політику діючого президента. Проте в цілому південнокорейський виборець відчутно “поправшав” порівняно з останніми президентськими перегонами, що ініціювало активну реорганізацію усього партійного середовища.

Найрадикальніші уроки з минулої поразки зробили праві соціалісти, які перестали ховатися під безлику ідеологію “прогресизму”, повернувши в найменування своєї партії чітко ідентифікований термін “соціалізм”. В результаті 26 серпня 2001 р. Прогресивно-молодіжну партію була реорганізована у Партію соціалістичних сподівань (希望社會黨) з добре знайомими гаслами: “Геть капіталізм! Геть комунізм!” Лідером оновленої партії став Кім Йонгю (金榮圭: 1948 р. нар.), на що сильно образився її попередній голова Квон Йонгіль. У відповідь він покинув ряди соціалістів і перейшов в ідеологічно близьку до неї лівоцентристську Демократичну робітничу партію.

Не знайшлося у новій соціалістичній партії місця і для націоналістичного крила колишніх “прогресистів”, які також покинули Партію соціалістичних сподівань та організувалися у самостійну Партію національного примирення (護國黨), яку очолив Кім Кільсу (金吉洙: 1948 р. нар.).

Новий енергійний лідер з'явився на лівоконсервативному фланзі виборчого процесу, який обіймало Ліберально-демократичне об'єднання Чамінрьон, – ним став випускник Вищої школи Кьонбок (景福高等學校) Сеульського університету (서울大學校: Соуль техаккьо), колишній соратник Кім Йонсама по Демократично-ліберальній партії та Новій партії Корейської держави Лі Хандон (李漢東: 1934 р. нар.), який встиг перед цим побувати у партії Ханнара-дан, але покинув її через відсутність належних можливостей для самостійного кар'єрно-політичного зростання. Новим керівником Демократичної партії

нового тисячоліття став уже відомий на той час політик Но Мухьон (盧武鉉: 1946–2009). І тільки Лі Хвечхан, який привів свою Ханнара-дан до перемоги на останніх парламентських перегонах, зберіг статус голови партії та залишив на місцях увесь її актив [Korea yearbook 2007, 70].

Черговою перевіркою партійних організацій країни на міцність стали чергові вибори президента, призначені на 19 грудня 2002 р. З одного боку, вони опосередковано підтвердили стратегічну правильність соціально орієнтованої внутрішньої та миротворчої зовнішньої політики, яку проводив перший “демократичний” президент країни Кім Теджун. З другого боку, Се-чхонньон мінджу-дан своєчасно поміняла лідера (ним став Но Мухьон), чим убезпечила себе від цілком можливої критики щодо окремих помилкових рішень попередньої адміністрації з боку опозиціонерів. Водночас іншим політичним силам, навіть після відповідних реорганізацій, не вдалося переконати виборців у потребі кардинально міняти наявний державний курс. І хоча на вибори знову прийшла рекордно низька для Південної Кореї кількість виборців (70,8%), результатом перегонів стала хай непроста, але абсолютно об’єктивна перемога Но Мухьона на виборах (за нього віддали голоси 12014277 виборців, що складало 48,9% електорату). З інших кандидатів, як і очікувалося, відсутнього результату досяг тільки голова Ханнара-дан Лі Хвечхан (11443297 голосів – 46,6%). Решта кандидатів вибори відверто провалили (навіть у третього за рейтингом Квон Йонгіля результат був більш ніж скромний: 957148 голосів – 3,9%. Четверо інших кандидатів не набрали й одного відсотка голосів).

Друга підряд перемога на президентських перегонах діючої влади “демократів” змусила опозиціонерів усіх течій та відтінків шукати нові можливості для повернення прихильності виборців. Тим більше що на виборах президента політичне життя Тедхан мінгук, звичайно, не завершувалось – попереду були чергові вибори в парламент, призначені на 15 квітня 2004 р. І тут проявилися глибинні вади партійного табору “демократів”.

Доки партію очолював перевірений боєць і абсолютно авторитетний у народі Кім Теджун (якого навіть винесений у період військової диктатури смертний вирок не змусив зректися демократичних поглядів і переконань), єдність Се-чхонньон мінджу-дан існувала. Однак Но Мухьон (2003–2008) такого непорушного авторитету серед однопартійців не мав, а за кілька місяців ім’я нового президента почало фігурувати у корупційних скандалах, що періодично потрясли південнокорейський політикум¹⁷. Навіть колишні однопартійці по Демократичній партії нового тисячоліття почали відмовляти такому президенту в довірі. Наслідком став розкол у правлячій партії, яку показово покинули 42 депутати, котрі навіть у таких умовах залишилися вірними своєму лідеру. Результатом партійної кризи стало формування у вересні 2003 р. правоцентристської Нової партії громадянського єднання (國民参与統合新黨), реорганізованої 22 жовтня 2003 р. у відверто пропрезидентську Нашу відкриту партію (열린우리黨 / 解放我們黨: Йоллін урі-дан; скор. Наша партія – Урі-дан). Проте в ситуації, коли президент Но Мухьон відстояв крісло президента лише за допомогою спеціального рішення Конституційного Суду, головою Йоллін урі-дан був обраний Кім Кинтхе (金權泰: 1947 р. нар.), якого невдовзі замінив на цій посаді Чон Сепюн (丁世均: 1950 р. нар.).

Новим лідером Се-чхонньон мінджу-дан, яка перейшла в опозицію до президента і у 2004 р. навіть спробувала оголосити йому імпічмент, став Чхо Сунхьон (趙舜衡: 1935 р. нар.), який у часи Чон Тухвана був активістом партії Сінмін-дан і обіймав високі посади в системі корпорації “Самсунг” (三星 – кор. Самсон), потім спільно з Кім Йонсамом брав участь у політичній боротьбі як активіст Нової корейської демократичної партії (新韓民主黨: Сінхан мінджу-дан), формальним головою якої був тоді Лі Мін’у (李敏雨: 1915–2004), у роки президентства Но Тхеу відзначився роботою у Партії демократичного єднання (Тхон’іль мінджу-дан) Кім Йонсама і Партії миру й демократії (Пхьонхва мінджу-дан) Кім Теджуна, а в 1990 р. співпрацював з “демократом” Лі Кітхеком. За президента Кім Теджуна Чхо Сунхьон обіймав посаду міністра юстиції, а тепер став одним з ініціаторів демонстративного самовідсторонення партії Се-чхонньон мінджу-дан від офіційної влади.

Сміливий демарш урядових сил забезпечив їм тактичний успіх: президентські адво-

кати обґрунтували “штучність” корупційних підозр, виборці увірували, що усе це “чорний піар” опозиції проти діючого президента, і на найближчих парламентських виборах 15 квітня 2004 р. (у яких внаслідок масового розчарування виборців в ідеалах демократії взяли участь тільки 60% електорату) новостворена пропрезидентська партія Йоллін урядан успішно пододала кризу довіри до влади, виборовши у Кукхве 152 депутатських мандати із 299-ти (50,8% складу парламенту). Таким чином, Наша відкрита партія правого центру одразу стала правлячою в усіх сегментах влади: і в парламенті, і по лінії президента [Kim 2005, 32, 37]. Навіть закріпила за собою посаду спікера парламенту [Korea yearbook 2007, 2].

Повною катастрофою завершилися ці вибори для Демократичної партії нового тисячоліття, котра втратила майже увесь свій електорат, який або відійшов до Урі-дан (ті, хто увірував у “штучність” корупційних скандалів), або взагалі не прийшов на вибори (ті, хто розчарувався у президентові та в усіх партіях, котрі його раніше вивели на вершину влади). Як наслідок, Се-чхонньон мінджу-дан здобула на цих виборах тільки 9 мандатів (3%). Навіть Демократична робітничка партія змогла набрати більше голосів, провівши до Кукхве 10 депутатів (3,3%). Ще один голос вибороли “молоді прогресисти” Квон Йонгіля. Жодного кандидата не змогли провести до Кукхве ліві (та й позапартійних пройшло тільки троє). Зате справжній реванш здійснили на цих виборах консерватори, і причому не ліві (Чамінрьон провела у парламент тільки чотирьох депутатів (1,4%)), а класичні – з Ханнара-дан – прямі політичні нащадки цілої низки правих партій (121 депутат – 40,5% парламенту). Символічно, що лідером цієї партії на виборах виступила дочка покійного генерал-президента Пак Чонхі – Пак Кинхе [Kihl Young Whan 2005, 16]. Так виборці відреагували на продажність “демократичних” висуванців у владі, на яких стільки райдужних сподівань поклали борці за ідеали “чистої демократії” у непрості часи правління мілітарних президентів-диктаторів, починаючи з 1960-х років.

Засвідчене низькою явкою виборців явне розчарування у правилах традиційної сегментації південнокорейського електорату на “правий” (консерватори), “центр” (демократи) і “лівий” (соціалісти, прогресисти, комуністи, трудовики тощо) спробували використати політики “нової політичної філософії”. Наслідком їхньої організаційної активності стало офіційне утворення 10 червня 2004 р. першої в Кореї партії екологічного спрямування, яка стала, по суті, місцевим варіантом уже доволі авторитетного в тогочасному світі глобального руху “зелених”. Партія дістала назву Політичний рух травозелених (草綠政治連帶: Чорок чончхі-рьонде), але стабільної організаційної інфраструктури створити не зуміла (навіть офіційного лідера партії її активісти не змогли обрати), тому як специфічна політична сила Чорок чончхі-рьонде так і не змогла закріпитися на електоральному полі Техан мінгук.

Водночас різке “поправління” південнокорейського суспільства, розчарованого в замішаних у корупції центристах, змусило політиків центристської і лівої орієнтації вживати термінових заходів з порятунку свого підмоченого реноме, а це знову реанімувало процеси партійних реконструкцій і реорганізацій.

Уже 6 травня 2005 р. на руїнах розгромленої Демократичної партії нового тисячоліття була сформована Демократична партія (民主黨: Мінджу-дан), котра під перевіреним центристським політичним брендом просто “демократів” поставила за мету повернути собі статус провідної центристської сили в країні. Новими лідерами партії стали відомий непідкупністю Лі Індже і досвідчений висуванець партійців “другого ешелону” Пак Санчхон (朴相千: 1938 р. нар.), а головним спонсором – концерн “KIA Motors Corporation” (起亞自動車株式會社).

Виявлені правоохоронцями і податківцями нові підтвердження корупційності діючого президента Но Мухьона поставили у скрутне становище його непохитних прибічників із партії Урі-дан. 14 жовтня в партії стався розкол, внаслідок якого з неї вичленувалася самостійна Творча партія Корейської держави (創造韓國黨: Чханджо Хангук-дан), засновником якої став представник римо-католицького електорату, топ-менеджер корпорації “Юхан янхен” (柳韓洋行) Мун Кукхьон (文國現: 1949 р. нар.) – випускник Університету міжнародних відносин Корейської держави (韓國外國語大學校: Хангук окуго техаккьо) – найпрестижнішого приватного університету країни. У

своїй програмі партія зробила наголос на ідеях ліберального центризму й гуманізму та пропаганді класового миру на основі розширення програм соціального захисту, розвитку високотехнологічної економіки та активізації економічного співробітництва з комуністичною “Північчю”, з відповідним зменшенням напруги воєнного протистояння на півострові. Отже, за своїми програмними цілями та відповідними електоральними сподіваннями Творча партія Корейської держави посягнула на лівоцентристський електорат, який намагалася зберегти за собою орієнтована на ідеали “демократичного соціалізму” Демократична робітничка партія (Мінджу нодон-дан). Але у неї не було надійних зв’язків з великими бізнесом – і в цьому виявилось її слабке місце, яким і скористалися засновники Чханджо Хангук-дан.

Після розколу позиції Урі-дан остаточно ослабли, і 17 лютого 2008 року ця партія також припинила існування, реорганізувавшись у показово відсторонену від колишнього лідера правоцентристську Нову об’єднану демократичну партію (大統合民主新黨: Тетхонгам мінджусін-дан). Її головою став колишній активіст Ханнара-дан Сон Хакгю (孫鶴圭: 1947 р. нар.), а головним спонсором – медійна корпорація Мунхва (文化), яку в керівництві партії представив відомий у минулому борець за громадянські права Чон Тон’йон (鄭東泳: 1953 р. нар.).

Певних новацій зазнав лівий фланг консерваторів, на якому замість безликої квазіпартійної Чамінрьон методом її злиття з уламками колишньої Нової національної партії (Кукмін сін-дан), котрі заради цього покинули “демократів”, 17 січня 2006 р. була утворена повнокровна Національно-центристська партія (國民中心黨: Кунмін чунсім-дан). Її очільниками стали досвідчений Сім Тєпьон (沈大平: 1941 р. нар.) і відносно молодий перспективний Сін Кхукхван (權善宅: 1955 р. нар.).

Істотно посилювались у руслі останніх електоральних тенденцій позиції класичних консерваторів партії Ханнара-дан, тому її керівництво принципових змін у своїй ідеологічній політиці робити не стало. Але зазнав ротації кадровий склад партійного керівництва. Головою партії у липні 2006 р., замість дочки покійного президента-диктатора Пак Чонхі (1917–1979) Пак Кинхе, став чоловік на ім’я Кан Чесоп (姜在涉: 1948 р. нар.), слідом за яким у керівні органи партії пройшли Пак Хітхе (朴熿太: 1938 р. нар.) і Чон Монку (鄭夢準: 1951 р. нар.). Щоправда, проблема була не в гендерному аспекті, а у фінансовому. На майбутню президентську кампанію партія потребувала солідних грошових ресурсів, а тому саме близький до могутнього концерну “Хюндай” (現代 – кор. Хьонде) Чон Монку міг цю проблему врегулювати. А коли у квітні 2006 р. Чон Монку сів за граги за фінансові махінації [Korea yearbook 2007, 2], своїм претендентом на крісло президента партія Ханнара-дан висунула все одно тісно пов’язаного із зазначеною корпорацією Лі Мьонбака (李明博: 1941 р. нар.), відомого не лише тісними зв’язками з крупним бізнесом, а й бурхливою біографією, в якій було і голодне дитинство, й участь у студентських бунтах за демократію, і тюремне переслідування з боку диктаторських режимів, і успішна кар’єра топ-менеджера й політика.

На крайніх правих позиціях доволі затишно почувала себе в ситуації масового “поправління” електорату Демократично-республіканська партія Хо Кьон’йона. Проте досвід попередніх виборів продемонстрував, що люди звикли цінувати здобуті ними в останні десятиліття політичні свободи, тож повертатися у державно-ідеологічні реалії диктатури Пак Чонхі не бажають. Саме тому Хо Кьон’йон надалі дещо переакцентував партійну програму Мінджу конхва-дан на економічні успіхи диктаторських реформ Пак Чонхі та пов’язане з ними істотне зростання матеріального добробуту південних корейців. Наслідком такого своєрідного уточнення агітаційно-пропагандистських пріоритетів партії стало її офіційне перейменування 17 жовтня 2007 р. на Економіко-республіканську партію (經濟共和黨).

Цікавих змін зазнав лівий фланг південнокорейського політикуму. Дещо змінили свій політичний імідж соціалісти, які заявили 29 жовтня 2006 року про зміну офіційної назви своєї партії – з Партії соціалістичних сподівань на Соціалістичну партію Корейської держави (韓國社會黨: Хангук сахве-дан). Лідером оновлених соціалістів став молодий харизматичний Кім Мін (琴民: 1962 р. нар.), який обіцяв виборцям поєднати в майбутній “соціалістичній” Кореї здобутки економічного лібералізму з підняттям до високих

“соціалістичних” висот усіх соціальних стандартів особистісної, майнової та правової захищеності кожного громадянина, нещадно критикуючи при цьому як кабальний нещодавно укладений договір про вільну торгівлю із США (KORUS FTA – кор. 韓美自由貿易協定: Хан-Мі чаюмуйок-хопчон). Партій комуністичного типу у конституційному полі Техан мінгук так і не з’явилося – і це зрозуміло, якщо пригадати реалії стратегічного протистояння Південної і Північної Кореї, яке періодично загострювалось. Але проблема болісного розриву нації постійно турбувала корейців, і у 2007 р. на цих електоральних настроях спробувала зіграти частина легальних “лівих” політиків. 28 серпня 2007 р. очолена відомим діячем медійної культури Квак Чунхваном⁵ (陳伊翰: 1978 р. нар.) ініціативна група проголосила утворення своєрідної лівонаціоналістичної Партії мирного єднання сім’ї (平和統一家庭黨: Пхьонхва тхог-іль каджок-дан), яка виступала за активізацію процесів возз’єднання країни через розширення особистих міжлюдських контактів між корейцями обох держав – особливо по лінії розірваних політичними катаклізмами сімей.

Президентські вибори 19 грудня 2007 р. засвідчили марність організаційної метушні партій лівого і центристського спектра стосовно відновлення своєї підмоченої репутації в очах виборців. Переконливу перемогу у виборчих перегонях здобув висунутий Ханнара-дан представник консерваторів Лі Мьонбак, за якого віддали свої голоси 11492389 виборців, що становило 48,7% електорату, в той час як найближчий конкурент – представник правоцентристської партії “об’єднаних демократів” Чон Тон’йон – лише 6174681 голосів (тобто 26,1%). Ще 3559963 голосів (15,1%) отримав колишній глава Нової корейської партії “незалежний консерватор” Лі Хвечхан (李會昌: 1935 р. нар.), який намагався спертися у своїй передвиборчій агітації на націоналістично орієнтованих виборців і тому пропонував налагодити в Південній Кореї власну програму ядерних озброєнь і відповідно переозброїти теханську армію. Інші кандидати не вийшли за межі 10-відсоткової підтримки виборців.

Завершили структурування партійного сегменту політичної системи південнокорейської Шостої республіки в сучасному його вигляді чергові парламентські вибори, що відбулися в Техан мінгук 9 квітня 2008 р. Певних змін зазнав керівний склад окремих партій. Зокрема, новим лідером явного фаворита перегонів – консервативної партії Ханнара-дан – став випускник престижного Національного науково-технологічного університету Кумо (金烏工科大學校) Кан Чесоп (姜在涉: 1948 р. нар.) – прихильник популярних серед південнокорейської молоді ідей інформаційної модернізації країни та її перетворення на світового лідера у сфері високих технологій.

Відносний успіх на минулих президентських перегонях спонукав до активнішої партійно-організаційної роботи Лі Хвечхана, який 1 лютого 2008 р. на ідеях націоналістичного консерватизму сформував самостійну Ліберально-передову партію (自由先進黨: Чаю сонджін-дан), до якої уже 12 лютого 2008 р. приєдналася Національно-центристська партія (Кунмін чунсім-дан). У результаті ця партія міцно обійняла позицію лівоконсервативної партії націоналістичного забарвлення. Що стосується правого флангу політикуму, то на ньому консолідувалися, як і очікувалося, прихильники диктаторських методів правління на кшталт часів президента-генерала Пак Чонхі (1961–1979), котрі навіть свою офіційно оформлену 21 березня 2008 року партію назвали Коаліцією за Пак (親朴連帶: Чхін-Бак рьонде). Її фундаторами стали випускник престижного американського Принстонського університету Чун Кунмо (鄭根謨: 1939 р. нар.), колишній “демократ” Лі Кхютхек (李揆澤: 1942 р. нар.) та колишній консерватор із Ханнара-дан Со Чхонвон (徐淸源: 1943 р. нар.), але своїм ідейним прапором і неформальним уособленням свого блоку його засновники далекоглядно проголосили дочку покійного диктатора Пак Кинхе. А крім того, вперше в південнокорейській політичній історії долучили до блоку низку відомих акторів, співаків та інших креативно-популярних діячів мистецтва (Сон Ількук (宋一國), Кім Ульдон (金乙東), Кім Носік (金魯植) та ін.), котрі не мали прямого стосунку до політики, проте істотно додавали блоку голосів. Однак саму Пак Кинхе до зазначеного блоку залучити його фундатори так і не змогли, оскільки ця енергійна жінка-політик створила власну квазіполітичну силу під красивою назвою “Коаліція незалежних прихильників Пак [Кинхе]” (親朴連帶: Чхін-Бак мусосок рьонде) і саме з нею пішла на вибори.

Масштаби попередніх поразок інспірували організаційне єднання центристів, яке завершилося 17 лютого 2008 р. історичним воз'єднанням усіх “демократів”: злиттям Нової об'єднаної демократичної партії (Тетхонгам мінджусін-дан) і Демократичної партії (Мінджу-дан) в Об'єднану демократичну партію (統合民主黨: Тхонгам мінджу-дан), котру уже після виборів 6 липня 2008 р. знову перейменували на просто Демократичну партію (民主黨: Мінджу-дан). Керівниками цієї партії стали лідери злитих партій Чон Сегюн і Сон Хакгю, а також консолідуючий “технічний парламентський менеджер” Лі Канне (李康來: 1953 р. нар.).

Не уник партійних ротацій і лівий фланг партійного сегменту. У межах ліво-центристської Демократичної партії зібралось надто багато честолюбних лідерів, і надовго їх організаційно з'єднати партія не змогла. 16 березня 2008 р. Но Хвечхан з прибічниками вийшов із Демократичної робітничої партії, організувавшись у ще одну лівоцентристську партію, названу Новою прогресивною партією (進步新黨: Чінбосін-дан). А щоб відрізнитися від колишніх однопартійців із Демократичної робітничої партії, фундатори Чінбосін-дан (Но Хвечхан і Чхо Синсу (趙承洙: 1963 р. нар.)) додали до звичної для “лівих” доктрини соціал-демократичного прогресизму солідну екологічну й феміністичну складову (в руслі боротьби за збереження навколишнього середовища та за права жіноцтва).

На такому фоні уже більше косметичною виглядає зміна назви “Соціалістична партія Корейської держави” на просто “Соціалістична партія” (社會黨: Сахве-дан). Та й сталося це уже після останніх парламентських виборів – 30 листопада 2008 р. Тим більше що потрапити до Кукхве 18-го скликання соціалісти все одно не змогли.

Результат народного волевиявлення 9 квітня 2008 р., в якому вперше за роки існування Техан мінгук взяли участь менше половини виборців (46%), підтвердив уже усталену традицію системного “поправіння” теханського електорату. Найбільшу фракцію в Національній Асамблеї здобули консерватори: Ханнара-дан – 153 депутати (51,2%), 26 мандатів вибороли прихильники обох блоків, орієнтованих на Пак Кинхе (8,7%), 18 мандатів здобула Ліберально-передова партія (6%). А отже, загалом консервативна частина південнокорейського парламенту становить зараз 197 депутатів (65,9%). Істотно слабше представлені у Кукхве центристи “демократичного табору”: 81 місце – “демократи” (27,1%) плюс 5 депутатів від Демократичної робітничої партії (1,7%) та троє від Творчої партії Корейської держави (1%). Загалом – 89 депутатських місць (29,8%). Знову абсолютно не представленими у парламенті залишились ліві партії, і тільки 13 мандатів здобули позапартійні депутати.

Узагальнюючи партійну сегментацію легального південнокорейського політикуму доби Шостої республіки, можна зазначити, що формально вона охопила майже весь спектр можливих електоральних смаків виборців (за винятково ліворадикальних організацій відверто комуністичної орієнтації). Щоправда, бурхливі зміни, що їх зазнавала політична система Техан мінгук в умовах утвердження в країні інститутів цивільної громадянської демократії, спричиняли перманентні партійні перекомбінування та періодичні зміни в офіційних назвах більшості південнокорейських партій. Ось чому формально в Республіці Корея донині не склалася система стабільних партій, звичних для усталених демократій західного зразка. Та, попри зовнішню нестабільність, у Техан мінгук доби Шостої республіки утвердилася чітка політико-електоральна стратифікація партій, із яких уже склалися своєрідні ідейно-виборчі ланцюги відповідної партійної спадковості, котрі легко ідентифікуються громадянами під час кожної виборчої кампанії.

Зокрема, ланцюг правоконсервативних партій розпочала Нова демократично-республіканська партія, яка через послідовні перетворення в теократичну Нову партію політичних реформ і Демократично-республіканську партію представлена в нинішньому партійному середовищі Техан мінгук Економіко-республіканською партією, Коаліцією за Пак та Коаліцією незалежних прихильників Пак [Кинхе].

Традицію партій консервативного типу в часи Шостої республіки почергово уособлювали Партія демократичної справедливості, Демократично-ліберальна партія, Партія нової Корейської держави, а в нинішній час позиціонує Партія Великої Країни (Ханнара-дан).

Низку лівоконсервативних партій утворили Ліберально-демократичне об'єднання, Нова національна партія, Національно-центристська партія та нині діюча Ліберально-передова партія.

Ідеологію правого центризму персоніфікували Партія демократичного єднання, Партія національного єднання, Нова партія громадянського єднання, Наша відкрита партія та Нова об'єднана демократична партія.

Партійну традицію центристської орієнтації почергово втілювали Партія миру й демократії, Демократична партія, Національний конгрес за нову політику, Демократична партія нового тисячоліття, ще одна Демократична партія, Об'єднана демократична партія і відтворює в сучасному політикумі знову возз'єднана Демократична партія.

На сегменті лівоцентристського електорату по черзі функціонували Партія справедливості і Нова партія Корейської держави та базуються зараз Демократична робітничка партія, Творча партія Корейської держави і Нова прогресивна партія.

Ліву ідею намагалися послідовно уособлювати рух "Народна перемога 21", Прогресивно-молодіжна партія, Партія соціалістичних сподівань, Соціалістична партія Корейської держави, а в нинішніх умовах позиціонує Соціалістична партія.

Корейська етнодемократична партія, Партія єднання Корейської держави, Демократично-національна партія, Партія національного примирення та Партія мирного єднання сім'ї стали ланцюговим уособленням націоналістичної традиції південнокорейського партійного життя.

Саме зазначені "партійні ланцюги" стали, таким чином, реальною основою партійного життя сучасної Південної Кореї. Це дає підстави стверджувати, що й надалі їхня усталена ідейно-електоральна стратифікація залишатиметься доволі стабільною, попри будь-які косметично-іміджеві зміни офіційних партійних назв.

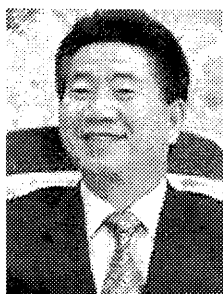
¹ Писемний псевдонім Чунсу (中樹).

² Самоназву Корьо (高麗) мала керована династією Ван середньовічна корейська держава, яка існувала протягом 918–1392 рр. У 1392 р. на зміну їй прийшла керована династією Лі держава Чосон (朝鮮: 1392–1897), котра при збереженні на престолі тієї самої династії змінила в 1897 р. самоназву на Техан чегук (大韓帝國: Теханська, або Велика Корейська, імперія). Історія суверенної Корейської імперії була припинена у 1910 р. внаслідок колоніального поглинання Кореї Японією. У подальшій політичній історії корейської нації утвердилася традиція по можливості корелювати назви усіх громадських, партійних і державних інституцій із трьома зазначеними варіантами самоназв Кореї у відповідності до базового вектора соціальних орієнтирів: носії лівих ідеологій віддавали перевагу самоназві Чосон; поборники "правих" ідей частіше іменували свої організації з опорою на титулатуру Техан (або просто Хан – 韓); націонал-патріоти, окрім двох названих, нерідко застосовували в назві своїх офіційних установ найменування Корьо, підкреслюючи цим посилену увагу до принципів всекорейської мовно-культурної суверенності, національної єдності, цивілізаційної своєрідності і державної самостійності. Таким чином, назва майбутньої всекорейської держави саме як Корьо, на думку партійних лідерів Тхон'іль Хангук-дан, символізуватиме гармонійне злиття лівих і правих ідеологій, партій і держав у майбутній всекорейській країні. Організаційні форми соціально-економічного й політичного устрою такої держави мають, на думку лідерів цієї партії, другорядне значення і тому повинні стати предметом взаємних компромісів і поступок як з боку прокомуністичної північнокорейської Чосонської Народно-Демократичної Республіки (Чосон Мінджуджуй Інмін Конхвагук: 朝鮮民主主義人民共和國), так і з боку ліберально-капіталістичної південнокорейської Теханської республіки (Техан мінгук: 大韓民國).

³ Ознакою суттєвого фінансового оздоровлення країни є істотне збільшення параметрів державного бюджету Південної Кореї: 1998 р. – 3,1 трлн. вон; 2001 р. – 8,1 трлн. вон [Chang, Seok, Baker 2008, 242].

⁴ Пізніше, уже за рік після завершення президентської каденції Но Мухьона, ці чутки набули конкретних юридичних форм, що змусило колишнього президента покінчити життя самогубством (23 травня 2009 р.)

⁵ Працівник Медійної корпорації Корейської держави KBS (Korean Broadcasting System: кор. Хангук пансон – 韓國放送).

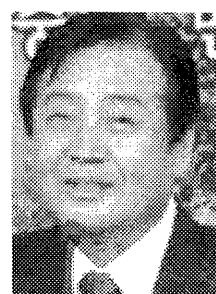
Но Мухьон

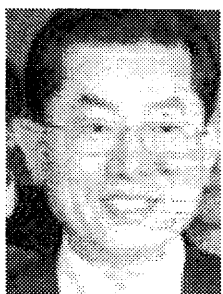
Чон Сегьон

Чхо Сунхьон

Пак Санчхон

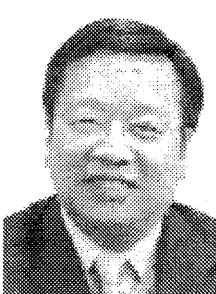
Мун Кукхьон

Сон Хакгю

Чон Тон'йон

Сін Кхукхван

Кан Чесоп

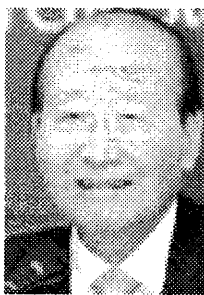
Пак Хитхе

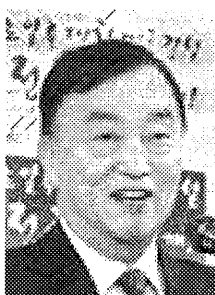
Чон Монку

Лі Мьонбак

Квак Чунхван

Чун Кунмо

Со Чхонвон

Лі Кхютхек

Лі Канне

Чхо Синсу